

Горацій

Біографія

Горацій Квінт Флакк (65—8 рр. до н. е.) — великий поет античності, один із представників доби Августа. Він написав понад 160 поезій, і всі вони дійшли до нас. Мова його творів вважалася взірцевою. Католицькі ченці, середньовічні студенти та гімназисти XIX ст. вивчали латину за його віршами. Горація наслідували багато європейських поетів, російські поети пушкінської доби, українські поети XVIII та XIX ст. Основні твори: "Оди" 23-13 рр. до н. е., "Сатури" (сатири) (41—30 рр. до н. е.), "Еподи" (41 —30 рр. до н. е.), "Послання" (20-10 рр. до н. е.). Горацій народився у м. Венузія на півдні Італії. Батько був рабом, відпущеним на волю. З розширенням завойовницьких воєн раби починають відігравати дедалі більшу роль в житті Римської держави. їх використовували не лише на фізичних роботах; освічений раб міг бути вчителем, інженером, агрономом, художником, адміністратором, військовим радником... Багаті люди, які не мали прямих нащадків, могли заповісти свої маєтки улюбленому рабу, попередньо відпустивши його на волю. Оскільки рабів у Рим приганяли із завойованих територій, можна собі уявити, яку величезну роль у культурі Давнього Риму з часом стали відігравати чужоземці. Цей процес дістав у науці назву "варваризація римської культури". Раби, яким доручали відповідальні посади, були цілком байдужими до ідеї римського патріотизму, їх мало цікавили римські чесноти та звичаї. Вони здебільшого погано знали латину, засмічували мову словами "варварського" походження. Походження Горація наклало відбиток на всю його творчість. Він був байдужим до почестей імператорського двору та до службової кар'єри. Зате він цінував щирі людські стосунки та скромні радощі життя. Освіту він здобув спочатку в Римі, потім в Афінах — у центрі вивчення філософії. У той час по імперії прокотилася хвилю громадянська війна після вбивства Цезаря (44 р. до н. е.). 23-річний Горацій вступає до республіканської армії для боротьби з наступниками Цезаря, обіймає посаду військового трибуна. Брав участь у битві при Філіппах (42 р. до н. е.) на боці Брута проти Октавіана. Армія Брута була розгромлена. Після амністії Горацій повертається до Рима, але його маєток, придбаний на заощадження батька, і майно були конфісковані. Поет вирушає до Рима і влаштовується на канцелярську посаду, займається переписуванням законів та інших державних документів. Горацій був вражений та пригнічений розбещеністю римлян, кар'єризмом та схилинням перед сильними світу цього. Його перші поезії мають сатиричне забарвлення. Це "Сатири", що були написані гекзаметром, та "Еподи" (вірші з "приспівом"). Вергілій, що був тоді в зеніті слави, звернув увагу на поета-початківця і познайомив його з Меценатом. Зустріч із славетним вельможею змінила все життя Горація. Йому імпонувало, що Меценат побачив у ньому насамперед поета, з вже потім — людину певної ланки суспільства. Поступово він стає співцем імператорського Рима.

Згодом Горацій залишив державну службу і присвятив себе поезії. Літературна

спадщина Горація складається з двох книг сатир, однієї книги еподів (ліричних віршів), чотирьох книг од (пісень), ювілейного гімну і двох книг послань. Перша книга сатир складається з десяти віршів. Темою є різні події життя, різні люди. Горацій закликає до простоти і поміркованості, висміює користолюбство, підлість та безчестя. Збірка "Еподи" ("Приспівки") складається із 17 віршів величального й сатиричного змісту. Тематика досить різна — від пропаганди сільської праці до уславлення політики "золотої доби". Центральне місце у творчості Горація займають чотири книги од (або "Пісень"). Ще в античності ліричні пісні стали називати одами. В одах Горація з найбільшою повнотою розкривається ідейна спрямованість творчості поета: прославлення політичних і релігійно-етичних ідей Октавіана Августа. Оди відрізняються бездоганністю форми, цілісністю та досконалістю змісту, вражають ясністю думки, віртуозною композицією.